

125 1892–2017
VUOTTA

SUOMEN ELÄINLÄÄKÄRILIITTO
FINLANDS VETERINÄRFÖRBUND

Suomen Eläinlääkäriliitto täyttää 125 vuotta

Georg Korte, liha-alan monipuolinen taitaja

Hannoverista eläinlääkäriksi valmistunut Georg Korte (1879–1954) kunnostautui erityisesti liha-hygienian alalla. Monilta ulkomaan opintomatkoilta hankkimansa tiedon avulla Korte osallistui Tampereen teurastamon suunnitteluun, ja kun laitos valmistui vuonna 1910, teurastamo kutsui hänet sen johtajaksi. Se oli aikansa nykyaikaisin teurastamo Suomessa jäähdytyslaitteineen ja toimi mallina ja esimerkkinä muille vastaaville laitoksille.

Kun Korte aloitti työnsä Tampereen teurastamolla, Suomessa ei vielä ollut koko maan kattavaa pakollista lihan tarkastusta. Kunnat saivat määrätä alueelleen lihan tarkastuspakon oman valintansa mukaan, ja Tampereelle määräys tuli vuonna 1912. Silloin Korte sai monia uhkauksia kauppiailta ja lihantuottajilta, jotka olivat tottuneet tuomaan kaupunkiin myytäväksi lihaa suoraan hevoskuormista ja pitivät pakollista lihan tarkastusta elinkeinolain säädösten vastaisena.

Koska Suomesta puuttui lihan tarkastuslaki aina vuoteen 1922 asti, tarkastusten suorittaminen eri puolilla maata oli hyvin kirjavaa ja tasoltaan vaihtelevaa. Siksi Eläinlääkäriyhdistys halusi tehdä ohjeet ja saada sitä kautta yhdenmukaisemman lihan tarkastuksen joka puolelle maata. Kortteelle lankesi lähes itsestään selvästi puheenjohtajuus yhdistyksen vuonna 1913

Teksti ja kuva: Katri Helminen

”Korte piti vahvasti eläinlääkärikunnan puolia”.

asettamassa komiteassa, jonka tehtävänä oli yhtenäistää lihan tarkastusta. Komitea kirjoitti ohjeet lihan tarkastuksen suorittamisesta ja lihan arvosteluperusteista, minkä jälkeen lääkintöhallitus vahvisti ne ja lähetti kaikille maan eläinlääkäreille. Tällainen Eläinlääkäriyhdistyksen tapa kehittää maan eläinlääkintäoloja oli erittäin toimiva, ja sen avulla maan vähälukuisen eläinlääkärikunnan asiantuntemus saatiin tehokkaasti koko ammattikunnan käyttöön.

Korte piti vahvasti eläinlääkärikunnan puolia ja vastusti kiivaasti lihan tarkastuksen antamista muille kuin eläinlääkäreille. Eläinlääkäriyhdistys tietysti käytti hänen kokemustaan, auktoriteettiaan ja edustavaa persoonaansa hyväkseen perustellessaan eläinlääkärien kantoja liha-hygienian alan kysymyksissä. Miehellä lankesi myös luottamustoimia: hän oli Eläinlääkäriyhdistyksen sihteerinä vuosina 1921–1924,

varapuheenjohtajana 1926 ja puheenjohtajana 1929–1930. Kunniajäseneksi yhdistys kutsui hänet vuonna 1940.

Myös muut tahot kuin Eläinlääkäriyhdistys olivat huomanneet Kortteen pätevyyden liha-alan kehittämisessä. Senaatti kutsui hänet vuodesta 1917 alkaen lukuisiin erilaisiin liha-kauppaa koskeviin tehtäviin elintarvikehallituksessa ja elintarvikeministeriössä. Siellä ollessaan Korte valmisteli yhdessä Väinö Kankaanpään kanssa lihan tarkastusta koskevaa lainsäädäntöä, johon he olivat pyytäneet Eläinlääkäriyhdistykseltä ”käskyn”. Pelkkä yksittäisen virkamiehen toive saada kehittää lainsäädäntöä ei ollut riittävä peruste työn aloittamiseksi, mutta ammattikuntaa edustavan Eläinlääkäriyhdistyksen kannanotto komitean asettamisesta sai lainsäädäntövalmistelun liikkeelle.

Vuosina 1919–1943 Korte toimi Hel싱issä Karjakeskuskunnan teurastamon johtajana. Sen lisäksi hän hoiti lääkintöhallituksessa lihan tarkastusasioita, suunnitteli teurastamoita, lihanjalostuslaitoksia ja lihan tarkastamoita sekä niiden toimintaa ja kirjoitti lukuisia opaskirjoja ja artikkeleita kollegoilleen ja muille viranomaisille. Näistä töistä Korte jäi eläkkeelle 64-vuotiaana vuonna 1943, mutta pätevää liha-alan taitajaa tarvittiin vielä maatalousministeriön eläinlääkintöosastolla. Siellä hän työskenteli seuraavat 10 vuotta liha-hygienian parissa.

Eläinlääkäriyhdistys maalautti Georg Kortteen muotokuvan vuonna 1949. Sen maalasi taiteilija Väinö Saikko, ja kuva on nykyään Eläinlääkäriliiton hallussa.

Lue juhlavuodesta lehden ajankohtaisista, alkaen sivulta 239.

KUVA KATRI HELMINEN. © KUVASTO 2016.

Kannessa

Lihantarkastus kehittyi hitaasti

Eläinlääkärit olivat pohtineet lihantarkastukseen liittyviä asioita jo Eläinlääkäriyhdistyksen perustamiskokouksessa vuonna 1892. Silloin suurin osa eläimistä teurastettiin kotona tai vaatimattomissa teurastuspaikoissa, ja liha vietiin kaupunkien toreille myytäväksi. Lihantarkastuksesta ei ollut mitään lakia, mutta eräät kunnat perustivat omia lihantarkastamoja. Sinne myyjät ajoivat lihakuormansa tarkastusta varten ennen kuin saivat luvan viedä sen torille. Tällainen kunnan pakolliseksi määräämä, eläinlääkärin suorittama lihantarkastus alkoi ensimmäisenä Oulussa vuonna 1882. Vasta 1910-luvulla maahamme rakennettiin ensimmäiset modernit teurastamot, missä liha tarkastettiin jo ennen kuin se lähti kohti myyntipaikkoja.

Lihantarkastuspakko oli kuitenkin suhteellista, sillä eläinlääkärien hylätessä lihaa tai antaessa muita määräyksiä he eivät voineet vedota mihinkään asetukseen tai lakipykälään, ainoastaan yksittäisen kunnan terveydenhoitolautakunnan määräykseen. Siksi Eläinlääkäriyhdistys pyrki perustamisestaan lähtien saamaan maahan lihantarkastuslain. Asia oli esillä jokaisessa yhdistyksen kokouksessa siihen asti kunnes laki säädettiin.

Lopulta vuonna 1922 eduskunta hyväksyi lihantarkastuslain, joka määräsi lihantarkastuksen pakolliseksi kaikissa yli 4 000 asukkaan yhdyskunnissa. Vasta vuonna 1971 lihantarkastuspakko tuli koskemaan koko Suomea.

KUVA HELSINGIN YLIOPISTOMUSEO

Tämän lehden kansikuva on otettu 1930-luvulla. Siinä hevosen kärryille nostetaan sianruhoa, joka on käynyt tarkastettavana Helsingin Salomoninkadun lihantarkastamolla. Matka jatkui tarkastamolta todennäköisesti lihamyymälään tai kauppahalliin, vaikka Helsingissä lihaa sai myydä myös torilla aina vuoteen 1936 asti. Muualla maassa ulkona tapahtuva lihakauppa loppui vasta vuoden 1965 terveydenhoitolain myötä.